

sosiálarin

telf. 147 20. 118 20
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosiálarin

Útgevri:
Fyriraks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bláðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Árni Joensen
Uppseting: Sosiálarin
Prent: Dimmalætting

Privati umboðsmaðurin í landsstýrinum

UMBODSMAÐURIN í landsstýrinum fyri privatu skipafelagnum, Olaf Olsen, hevur nú sagt sína, og harvið eisini landsstýrisins hugsan um norðurlandsku ætlanina um eina norðurlandska ferju. Harvið hevur hann eisini sagt landsstýrisins deyðadóm yvir okkara egna millumlandaskip, Smyril.

NÚ VITA ØLL, at hesin landsstýrismaðurin hevur eitt ógvuliga nær tilknýti til Skipafelag Føroyar, og kom hetta eisini tíðliga fram, tá hann mánakvöldið var í útvarpinum.

STØÐA HANSARA til egna skip okkara, Smyril, var púra greið. Fyri tað fyrsta skuldi Smyril leggjast fyri veturin. At 40–50 fólk gerast arbeiðsleys, leggur hann sekin á. At Smyril seinri eisini skal gevast við summar-siglingini, var góður møguleiki fyri. Fyri tað næsta leggur hann líka lítið í tað gagn, sum Smyril hevur gjørt við at flyta ferðafólk til og úr Føroyum. Nakað, sum privat skipafelag slepti fyri mongum árum síðani. Og fyri tað triðja: Hvønn stóra týðning kundi tað ikki fingið í framtíðini, at vit sjálvir finga loyvi til at halda fram og útbýggja millumlandasiglingina og soleiðis skapt okkum eitt týðandi ískoyti í landshúsarhaldið við nýggjæm vinnuvegi. Eingin áhugi. Smyril var og er eitt álment tiltak, sum má røðleggjast fyri ein og hvønn prís. (Argumentið um sparing hjálpur ikki her, samanber undirskotsflúgvina hjá Týrlu, sum nú skal halda fram).

MEN TAD VAR eitt sum umboðsmaðurin fyri privatu skipafelagnum í landsstýrinum var eitt sindur harmur um. Hann var bangin fyri, at vit komu at missa eitt gott góðssamband. Við øðrum orðum: Nú mátti ansast eftir at m.a. Skipafelag Føroyar ikki fekk ein konkur-rent. Her mátti ansast eftir, at vit ikki fáa fría kapping, hvat annars er tað, sum bæði hann, flokkur hansara og landsstýrið alt lov-prísar fram um alt annað. Men nú sat skeggið knappliga ov nær hokuni.

TAD SKAL IKKI vera nakar ivi um, at vit unna øllum privatum skipafeløgum í landin-um bestu arbeiðsumstøður. Tað vildi harma okkum um okkurt av hesum feløgum mátti gevast orsaka av ov harðari kapping uttanfrá. Men tað harmar okkum ikki minni, at okkara egna tiltøk verða jarðløgð. At fólk missir arbeiðið orsaka av treiskni og vana- og kenningapolitikki landsstýrisins. At ein alternativ vinna, sum kundi givið arbeiði og valuta til landskassan, verður dripin í føðingini. Men hetta harmar ikki landsstýris-mannin. Hann hevur úr at gera við at hugsa um seg og sínar.

Fólkaflokkurin fullspottaður

Undir viðgerðini av uppskotunum um møgulegar broytingar í heima-stýris-lógini hendi tað heilt ótrúliga, at fólkaflokkurin ikki atkvøddi fyri tí uppskoti, sum hann sjálvur hevur sett fram í nevndar-álitinum.

Mánadagin fór fram ein sjónleikur í tinginum, sum ikki er sæddur síðan 1946. Av tí at hesin leikur á sera greiðan hátt avdúkar hyklarið og lótnar í fólkaflokkinum, skal eg greiða frá hesum, sum fór fram. Serliga eftirsum Dagblaðið als ikki tekur hendingina upp á tungu.

Bakgrundin fyri hendingini er henda. Í vár legði Tjóðveldisflokkurin uppskot fyri tingið um at taka upp samráðingar við ríkismyndugleikarnar um ymsar broytingar í heima-stýrislógini. Hesar broytingar eru væl greindar í Fjúrtaða, so ikki er neyðugt, at endurgeva tær her. Tá málið varð viðgjørt í marknaðarnevndini, hevði fólkaflokkurin eitt uppskot, sum lá rættliga nær við tjóðveldisuppskotið. Uppskotini komu til viðgerðar seinasta tingdagin fyri summarfrítíðina, men varð tað beint aftur í marknaðarnevndina eftir áheitan frá Óla Breckmann. Hann gav sum grund, at orðingin í tí partinum av álitinum, sum snúi seg um EF var fornermandi fyri henda felagsskap.

Mánadagin kom so álitid aftur frá nevndini og er nú uppskot fólkaflokksins horvið — ikki nevnt við einum orði av nevndarlimunum Jógvani Sundstein og Áge Ellefsen. Harafurtimóti er uppskotið at finna í minniluta álitid tjóðveldismanna, sum heita á tingið um at atkvøða fyri fólkaflokksuppskotinum, um tingmenn mettu tjóðveldisuppskotið at vera ov viðgongt. Fyrst kom tjóðveldisuppskotið til atkvøðugreiðslu og tað fall tí einans 8 atkvøddu fyri.

Hesir vóru tjóðveldismenn og Jóannes Dalsgaard úr javnaðarflokkinum. Síðan kom uppskotið hjá fólkaflokksmonnum og fall tað eisini við tað, at tað einans fekk 8 atkvøður, nevniliga tjóðveldismenn og Áge Ellefsen. Ein fólkaflokksmaður leypst á dyr. Fyri einaferð skyld var tað ikki Óli Breckmann, Men Anfinn Kallsberg. Hinir sótu sum lundar slignir á nevið, meðan nevnið vórðu lisin upp.

Sostatt feldu fólkaflokksmenn sitt egna uppskot um eina evarska litla broyting í heima-stýrislógini.

Hetta er ikki fyrstu ferð, at fólkaflokkurin hevur havt seg sjálvan til rúkkuna á tingi. Sama komedian var í 1946. Hon varð endurtikin, tá fólkaflokkurin feldi uppskotið um at

yvirtaka skúlan undir sjálvstýrislandstýrinum. Fyri so vítt er hetta einki lógið — pappulvarnar stinga tann trevsutta halan millum beinini, tá ið á stendur. Tað sum veruliga er margháttligt, er hetta, at ongantið hava teir goyð harðari enn júst aftan á at teir høvdu felt sitt egna uppskot. Sjáldan hevur Óli leikað so í, sum hesar dagar og sjáldan hava frumskógarýlini verið so hvøll, sum tey vóru í Dagblaðnum mikudagin.

Samanumtikið var hetta ein upprískandi hending. Hon prógvaði, at fólkaflokkurin einki er uttan

Sjáldan hava frumskógarýlini verið so hvøll í loytinginum sum henda dagin, fólkaflokkurin ikki atkvøddi fyri sínum egna uppskoti

róp og skrál, brigsl og hóttnar.

Leygardagin stóð ein frálík grein um fólkaflokk-in í Sosialinum. Í hesi grein samanber høvundin tað sum hann hevði sagt um fólkaflokk-in í Danmarks radio við ein spegil sum var hildin upp fyri henda flokk. Tí greinskrivarin hevði einki gjørt uttan citerað Dagblaðið.

Hetta sum hendi í tinginum var júst tað sama. Tað, sum tjóðveldismenn gjørdur, var, at teir hildu spegilin (fólkaflokksins egna uppskot) upp fyri hann! Ikki eingang tað taldi hann at siggja — ella rættari sjálvandi taldi hann ikki at siggja júst tað. Tí hevur fólkaflokkurin svikið alt, so hevur hann tvífalt svikið tað stjórðskaparliga. Tí gekk tað honum sum einum vissum manni á sinni, tá hann sá seg í spegilin. Sjónin var so ræðulig, at spegilin sprongdi og pettini fuku í allar ættir.

reyðhetta

P. S. Sognin sigur, at pettini av speglinum fuku um allan heim og duttu niður í hjørtuni á nokrum menniskjum og gjørdust hesi tað verstu forherðingar. Vónandi verður tað ikki so við fólkaflokksspeglinum. Vit vóna, at øll pettini eru sokkin til botns í havsins dýpi. Til næsta val fáa vit at siggja um vón okkara gongur út.

Ríkisfelagsskapurin

Sum øllum kunnugt heldur Javnaðarflokkurin fast við ríkisfelagsskapin við danir, tá hetta hevur roynst okkum ein sera hollur politikkur, so hollur at higartil er eingin komin, ið hevur vist okkum á eini farbarari og gagnligari leið. Tá ið flokkurin heldur fast við henda politikk, so er tað ikki fyri at vera donum undirbrottligur á nakran hátt, tí flokksins mið og mál er hitt rúmasta, hitt fulla livsfrælsið, har øll

innan fyri hetta ríkismark eru javnt stillað í øllum lutum og á slíkan hátt, at felagsskapurin tænar øllum til hitt besta og er við til at skapa tey bestu livlíkindi fyri hin einstaka og harvið heildina.

Hesin livsfrælsipolitikkur hevur borið stóran ávøkstur. Vit kundu nevnt hópina av dómum um, hvussu væl hann hevur roynst okkum. Lat okkum bert taka nøkur fá:

Realkreditstovnin við nú lánmøguleikum uttan

kurstap, 60 miljónagrunnurin, sjúkrahúsbyggingin, sosiallógávan og mong onnur, bæði stórr og smærri samfelagsmál, sum samanumtikin hava verið okkara samfelag og harvið einstaklinginum til ómetiligan bata, sjálvt um vit langt frá enn eru komnir á mál, tó her hevur verið talan um ofta størstu framlop og feroyskari politiskari søgu. Henda politikk við Danmark vil javnaðarflokk-

urin halda fast við og útbýggja enn víðari, tí enn eru lið í ríkisfelagsskapinum ið kunnu gera okkar livsfrælsi rúmari og meira vittefrendi og so skótt, tey verða tað, er tað heldur eingin ivi um, at livlíkindini gerast enn betri, og tað er hitt einasta, ið ræður um í feroyskum politikki — hitt einasta: at skapa fólk-inum góð og trygg líkindi til arbeiðis og fulla inntøku av arbeiðinum.

Gunnar Staksá

Meinigheitshúsið í Tórshavn

Stakkals Meinigheitshús, ringa lagnu fekkst tú, annað hevði tú uppiborið, tað má sannast.

Tað seinasta vit frætta er, at nú ætla býráðið at keypa gomlu telegrafstöð, fyri kanska einar 2 mill. krónur, so fáast kann eitt grundteki hjá tær at

byggja á.

Eg unni hesum húsið alt tað besta, men kann ikki lata vera við at átala harðliga, tann lorkuta atburð, ið her er framman farin.

Í tí seinasta býráðssetu bleiv eitt gott býti gjørt. Býráðið fekk Meinigheitshúsið og teir finga okið við

Tinghúsvegin, har Sloans og Heinesenshús eru. Har kundu teir í frið og náðum byggja teirra hús, og vóru allir partar nøgdur við býtið, sum ikki kostaði Býráðnum eitt einasta oyrað.

Síðan fór tann nógv umtalaða øsing framman, bæði

innan og uttan Býráðsgátt. Húsin máttu varðveitast fyri ein hvønn prís — kosta hvat tað vildi.

Sjálvur haldi eg, at okkara Meinigheitshús, har tað liggur, hevur ikki minni týðning at varð-